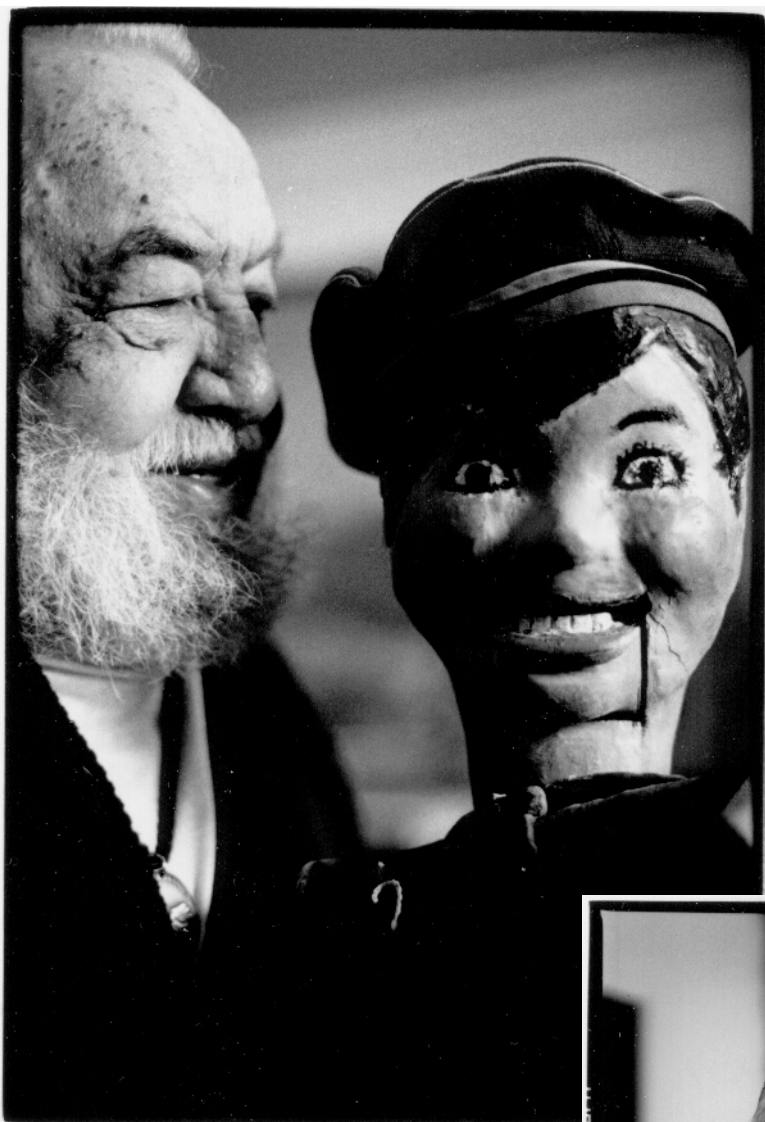
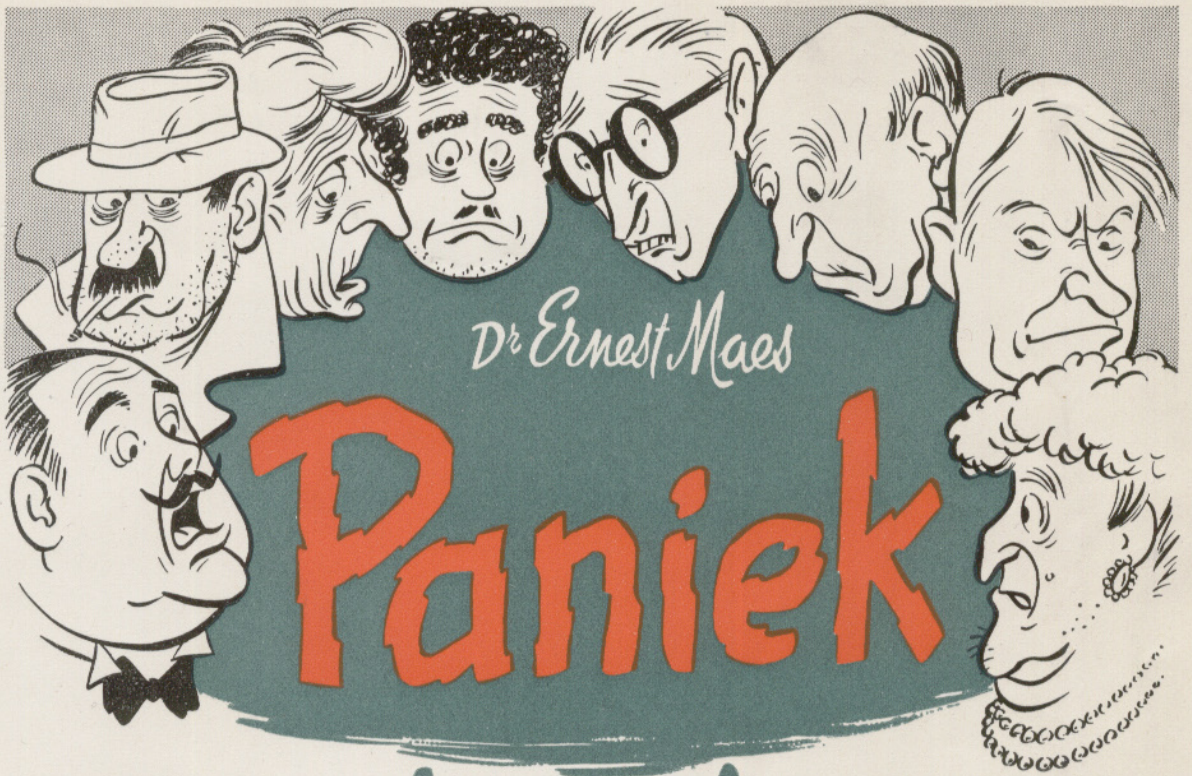

JANNEKE MOEIALLEMANNEKE

DR. ERNEST MAES

Dr
Ernest
Maes

Dr Ernest Maes

Paniek

Paniek rond Janneke!

rond
Janneke!

'n Verhaal van Dokter Maes, de vader van de buiksprekende pop Janneke Moeiallemanneke geïllustreerd met pentekeningen van Jef Nijs. ★

Een samenvatting ? Onmogelijk ! Want deze detectiveroman krioelt van dreigbrieven, geheimzinnige mosterdpickels, vergiftigde paddestoelen, dumdkogels enzovoort : werkelijk te veel om op deze omslag te vermelden. - Vraagt dus binnen wat ge niet ziet in de uitstalling.

COLIBRANT

Over de eerste uitgave van
P A N I E K R O N D J A N N E K E
het plezierige boek van
Dr E R N E S T M A E S -
schreef de enthousiaste pers o.m.:

L.S.

- Een warm aan te bevelen boek voor iedereen die er eens feestelijk uit wil zijn en zich eens fijntjes wil verkneukelen, niet alleen aan de spannende situaties, maar ook aan de 60 allergrappigste pentekeningen van niemand minder dan Jefke Nijs, een van de knapste humoristische illustrators uit Vlaanderen. - (F. Bilcke - "Katholiek orgaan voor Gebrekkigen en verminkten").

- Geestig en beschaafd, vol van verfrissende onzin, met zijn vele grappen, kunnen wij dit boek den volke warm aanbevelen - (Jan Boschmans - "Boekengids").

- De sprankelende humor behoudt de overhand en de schrijvende dokter heeft zich geen moeite gespaard om het de lezer zo aangenaam mogelijk te maken. Zeer royaal werd omgesprongen met illustraties. Een boek dat zelf* door herstellenden kan genoten worden; het gaat er in zoals het eerste, lichtgekookt eitje. Het werkt versterkend door zijn gulle hartelijkheid. (Frits van Tichelen - N.I.R.)

- Dr Ernest Maes, de bekende Lierse geneesheer heeft thans, na de faam van bekend dokter en olijk buikspreker, een derde faam veroverd: een fris en humoristisch auteur te zijn wiens detektieeverhaal een speciaal applaus verdient. - (Pol Heyns - "Ons Volk").

-Wij hebben bij het lezen van dit boek soms geschaterd, wij hebben een stille glimlach rond de lippen gehad en gedacht: die Dr Maes blijft toch altijd dezelfde - (L. Cabus- Zender Hasselt).

- Dr Maes is een goed mens - (G.v.d.S.- "De Linie").

PANIEK ROND JANNEKE ademt volop de optimistische sfeer uit welke de dokter-auteur met zijn sprekende, levenslustige pop JANNEKE MOEIALLEMANNEKE reeds zo kwistig heeft rondgedragen in dozijnen hospitalen en sanatoria, tijdens de ziekenurtjes in het N.I.R. Dr Maes schreef het vooral voor de vele vrienden van "Janneke Moeiallemanneke", vooral de zieke.

200 blz. tekst. Stofomslag in 3 kleuren. Halflinnen band. Formaat 15 x 22. Egmontletter. Prijs : 100 fr.

Vul nog heden dit intekenbiljet in en zend het, indien U geen zegel van 0,20 fr. bij de hand hebt, desnoods ongefrankeerd, onder open omslag, naar bovenstaand adres

Ondergetekende :
Adres :straat, nr. te
Tekent in op exx. van PANIEK ROND JANNEKE en stort fr. op postch. N° 4762.2I van Colibrant-uitgaven, De Heyderstraat, 20, Lier (x) of wenst het boek te betalen, bij ontvangst, aan postbode (x) doorhalen wat niet past. Handtekening

Ernest Maes

Paniek rond Janneken

Het is niet Staes, het is niet Claes, het is Maes. Maar Ernest gelijk al d'ander.

Hij is dokter en schreef dit boekje «Paniek rond Janneken» zonder literaire

Dokter ERNEST MAES

pretensie, als ontspanning voor zichzelf, voor zijn familie maar vooral voor de zieke vrienden van Janneke Moeiallemanneke.

Aldus een voorwoord. Ter verduidelijking: Janneke Moeiallemanneke is een sprekende pop waarmee de Lierse Dr Maes in gasthuizen en sanatoria en voor de gewestelijke radiozenders optreedt tot meerder jolijt en verpozing van de zieken.

Zolets stemt sympathiek

en maakt het de criticus zeer moeilijk. Want ik zou graag vriendelijk en goedhartig zijn ten opzichte van een zo vriendelijk en goedhartig man. Te meer daar hij zijn boek deed verluchten met tekeningen van mijn jonge vriend en trouwe medewerker Jefke Nijs, die voor de gelegenheid tot Jef werd gepromoveerd.

De zaak is echter dat alles stiel is, ook het schrijven. Maar niet alle stielen worden zo goed beschermd als deze van dokter. Moest ik, als ontspanning en zonder medicele pretensie, iemands buik open snijden en een tijdje met zijn dikke, dunne en blinde darmen spelen, daar zou zeker har'bras van komen. Want in het domein van Dr Maes is de liefhebberij niet toegelaten.

In ons domein floreert het

amateurisme des te weelderiger en niemand kan beletten dat een dokter in de geneeskunde een detective-roman zou schrijven, krioelend van dreigbrieven, geheimzinnige mosterdpickels, vergiftigde paddestoelen, dumdkogels enzovoort.

Niemand kan dat beletten en het een gezegd gelijk het ander ik zou dat ook niet willen beletten. Ik zou alleen maar wensen dat de amateurs dan zouden aannemen dat het niet volstaat in de omgang «ne plezante te zijn» en enkele plezante dingen op te tekenen om een humoristische roman te kunnen schrijven.

Het schrijven van een roman is niet alleen bladzijden wit papier met zwarte lettertekens vullen, het is vooral een bouwwerk dat stielvaardigheid vereist. Mag ik Dr Maes, zonder dat hij boos wordt, vertellen dat hij van dié stiel nog niet het a b c kent? Dat hij de stenen zo maar schots en scheef op elkaar legt en de mortel waarmee hij ze samenvoegen wil soms erg droog is?

Dat kan niet gered worden door hier en daar een sappige uitdrukking of een goede maar niet nieuwe mop als bij voorbeeld de kletskep historie.

Indien Dr Ernest Maes graag schrijft «als ontspanning» dan zou ik hem de raad willen geven zich te houden aan korte schetsen

zoals wat hij daar ter inleiding vertelt over «Gust en Marie» en dat het beste is wat het boek biedt.

Dokters horen en zien veel. Leren de mensen als mensen en als types gemakkelijker kennen dan wie ook. Ik zou, als ik Dr Maes was en ter ontspanning schrijven wilde, mij daartoe beperken en de humor optekenen zoals het leven zélf die (naast de triestigheid) ten overvloede biedt — liever dan mezelf te forceren tot het bedenken en uitwerken van een humoristische roman — wat wel het moeilijkste is wat er bestaat.

Want als dat werkelijk zo gemakkelijk moest zijn als de vader van Janneke Moeiallemanneke denkt, wel dan... dan had ik het allang eens geprobeerd.

B. D.

ONS LIER

van Zaterdag 14 November 1953,

Lierse Letteren

Paniek rond Janneke!

De sprekende pop Janneke Moeiallemanneke heeft langs de radio bekendheid verworven. Vele keren immers trad zijn geestelijke vader, Dr Maes, ermee op tijdens Kinderuurtjes en Uitzendingen voor de Zieken. Talrijke NIR luisteraars in hospitalen en sanatoria zijn bovendien met Janneke «in levende lijve» vertrouwd. Dr Maes weet aldus in de ziekenzalen een prettige atmosfeer van optimisme te scheppen, een niet te onderschatten verdienste!

Maar het zal wellicht voor velen een aangename verrassing zijn te vernemen dat de Lierse buiksprekende en baarddragende dokter een humoristische roman heeft geschreven — «Paniek rond Janneke!» —, die zopas bij de Colibrant-uitgaven het licht zag in de reeks «Lierse Bijdragen». Het boek is in feite een detective story die volkomen van het conventionele type afwijkt. De hoofdfiguur, een vinnig rakkertje van zeven jaar, herinnert voortdurend aan de kwieke replieken en de fratsen van Janneke Moeiallemanneke. Dit maakt het boek bijzonder sympathiek.

De meest onverwachte wendingen beheersen dit zonderlinge verhaal. Er komen geheimzinnige briefjes van de benede van de mosterdpickels bij te pas, een erfeniskwestie, giftige paddestoelen, lugubere personages en een mislukte detective. Soms vind ik het gegeven evenwel ietwat gewrongen om er een gag in te lassen. Daarenboven lijken me alle moppen niet onbekend. Maar daartegenover staat de persoonlijke interpretatie en de frisse humor, die een weldoende ontspanning brengt. Vanzelfsprekend is «Paniek rond Janneke!» eerder oppervlakkig; psychologie hoeft men er niet in te zoeken. De auteur bedoelde immers niets meer dan verstrooiing brengen, waarin hij dan ook geslaagd is. Dr Ernest Maes had hiermee natuurlijk geen letterkundige ambities op het oog, want in het voorbericht lezen we: «Dit boekje, zonder literaire pretentie, schreef ik als ontspanning voor mezelf, voor mijn familie en omgeving, maar vooral voor de zieke vrienden van Janneke Moeiallemanneke.»

Bijzonder waardeer ik de geestige, gecursiveerde inleiding, waarin een bezoek van twee patiënten bij de dokter beschreven wordt. Het zijn ongetwijfeld de beste en origineelste bladzijden van gans het boek. Jammer dat dit stukje — ondanks de komisch-plechtige verantwoording — niet het minste verband houdt met het verhaal en dat het me slechts wil voorkomen als een handige, doch graag aanvaarde vorm van publiciteit. Plezierig voor de stadgenoten zijn bovendien de straatnamen, die te Lier nog steeds niet bestaan: Pallieterlei, Van Boeckelstraat en Zimmerstraat. De belachelijke figuur van Emile is raak getekend.

Ofschoon de taal niet steeds naar behoren verzorgd werd, zijn de dialogen vlot. Er zit, na een moeilijker van wal steken, vaart in, en de fantasie werd er van de eerste tot de laatste bladzijde vrije teugel gegeven. Alles bij elkaar heet ik «Paniek rond Janneke» een gezonde burleske in de geest van de tekenverhalen van Willy Vandersteen. Dr Maes heeft de zwartkijkers met dit boek een afdoend geneesmiddel voorgeschreven. De zieke vrienden van de sprekende pop zullen er een hartverheffende zonnestraal in vinden.

De Antwerpse tekenaar Jef Nijs, een der beste Vlaamse karikaturisten, illustreerde het werk. Hij heeft de geest uit-

stekend gesnapt en de figuren scherp getypeerd in habiele pentekeningen, zoals we dat van hem gewoon zijn in «'t Pallieterke». Het boek werd in een mooie letter gedrukt en in halflinnen band gebonden. Het stofomslag van deze prettige uitgave lijkt me vrij banaal wat de kleurencombinatie betreft.

Droevig is het feit dat de dood van de vader van de auteur het verschijnen van het boek bijna dag op dag kwam overschaduwen. We bieden de familie van Dr Maes onze gevoelens van christelijke deelneming.

We hadden onlangs de gelegenheid de sprekende pop te interviewen over het boek van Jannekes «vake». Eens te meer konden we genieten van de plezierige woordenwisseling tussen Dokter Maes en Janneke. We drukken de hoop uit dat Janneke Moeiallemanneke zijn contact met zijn vrienden in de mate van het mogelijke zal blijven onderhouden en we bedrijven wellicht een dergelijke zonde door nu reeds te verklappen dat de pop eerlang ook op het televisie-scherm zal verschijnen.

F.V.

Dr MAES schreef 'n boek :

Reklaambad
Herenthals 15.11.53

Paniek rond Janneke.

Ge kent toch Dr Maes? Wie in de Kempen zou hem niet kennen? Als ge ten eerste ne knappe dokter zijt, of ne specialist, zijt ge al rap bekend.

Want er zijn veel miseries in de wereld en iedereen die met miserie's aan 't lijf zit, wil er rap van verlost zijn. Ne gewone mens gaat eerst naar Mie Broos om zalf, dan om pillen naar de apotheker, betert het niet, dan gaat hij om 'n flesje naar de dokter, om dan uiteindelijk te belanden bij de specialist, de man die werkt met 't mes of zonder mes, dit naargelang de miserie diep op ondiep in 't lijf zit. Zijt ge er dan nog niet van af, en schieten er nog wat centen over, dan gaat ge natuurlijk naar de pendelaar en die zorgt er dan wel voor dat de voeding van uwe portemonnaie van binnen naar buiten komt.

Als ge nu nog geen zware miserie's aan 't lijf gehad hebt, is het best mogelijk dat ge de dokter-specialist Ern. Maes als dusdanig nog niet kent. 't Is een geluk voor U en een ongeluk voor hen.

Maar dan is er toch nog een tweede reden waarom ge hem zeker moet kennen, en die tweede waarom is Janneke. Janneke kent ge toch? Janneke van Dr Maes, of Dr Maes met zijn Janneke. Ge hebt ze allebei al gezien, hier of daar op een liefdadigheidsfeest, als er ne missionaris vertrekt en centen moet hebben, of als Mr Pastoor z'n kas ledig is en de kerk moet gerepareerd of geschilderd worden.

Janneke is een bron van inkomen, niet voor zijn vader Dr Maes (die heeft enkel last met z'n jounk) maar wel voor hen die Janneke op 't affiche zetten. Hebt ge ze beiden nog niet gezien, dan hebt ge ze toch zeker wel gehoord op de radio, tijdens het Kinderuurtje, of zijn we soms geen grote kinderen?

Welnu, Janneke van Dr Maes is iets tegengekomen, iets vreselijk, ze hebben Janneke willen schaken, en had op 't laatste nippertje de zaak geen gunstige wending genomen, 't ware wellicht gedaan geweest met Janneke, juist gelijk met 't zootje van Lindbergh of Bobby

Greenlease, waarvan ge over enkele weken het spannend en droevig relaas hebt kunnen volgen in de dagbladen.

Het geval van Janneke was omzeggens nog geheimzinniger en meer angstaanjagend. De gazetten hebben er niet over geschreven, omdat de politie van de zaak niet op de hoogte gesteld werd, het mocht trouwens niet. Er waren verschillende personen bij betrokken, oude en jonge, die niet wensten dat er veel ruchtbaarheid aan gegeven werd.

't Geval van Janneke hield zelfs verband met een liefdeshistorie, detectieven kwamen er ook bij te pas. Heel die affaire is beschreven geworden en klaar uiteengezet, door wie?

Wel, door Dr Maes zelf. Wie beter dan hij kon die geheimzinnige paniekstemming rond Janneke op papier zetten en beschrijven, hij die als een bezorgde vader steeds het wel en het wee van zijn Janneke mee beleeft.

Hij heeft de paniek rond Janneke bestudeert, al het doen en laten van de personen die met het geval iets uitstaans hadden, grondig ontleed. Niets ontsnapte aan zijn scherpzinnig oog en logische beredenering. Daar waar detectieven faalden, ja zelfs Sherlock Holmes zou getwijfeld hebben, bracht hij klaarheid en de juiste oplossing.

Dr Maes schreef het boek « Paniek rond Janneke ». Moest hij er een toneelstuk van geschreven hebben, de opvoeringen lokten voorzeker volle zalen. De typering van personages en uitbeelding van karakters is perfect. Het is een spannend detectieve verhaal en tevens een liefderoman waarin weinig gekust wordt. De verliefden zouden voorzeker geen tijd hebben om elkaar te liefkozen, de gebeurtenissen volgen elkaar te rap op en laten geen tijd over om te smoezelen.

De cadans van het boek is allegro, tempo vivace, geen langdurige beschrijvingen, ieder zin, ieder woord telt. Het boek houdt U vast, wanneer ge er aan begint legt ge het niet weg vooraleer ge de laatste bladzijde hebt omgedraaid.

Wij deden het zo, gij zult het ook zo doen, want ge moet dit boek lezen. « Paniek rond Janneke » is de schlager van den dag.

We wisten niet dat Dr Maes met detectieve gaven behebt was. We hebben hem gekend als jong student, hij zwierf graag door bos en hei, het had ons dan ook niet verwonderd indien hij vroeg of laat eens een dichtbundel zou geschreven hebben vol lyrische ontboezemingen. Maar een spannend detectievenverhaal zoals « Paniek rond Janneke » dat nooit. En dat het boeiend is hoeft geen betoog. Wanneer ge met de lezing bezig zijt, gunt ge U zelfs de tijd niet om te genieten van de zachte humor waarmee het detectievenverhaal overgoten werd.

In Herenthout noemen ze de Dokter Nest Maes, juist zoals ze dien andere in Sichein noemen, Nest Claes. Maes en Claes dat rijmt en verzen die rijmen, staan gewoonlijk niet ver van elkaar.

A.B.

d
g
n
r
b
g
r
c
d
r
v
n
d
d
e

Weekblad "ONS VOLK" Maart 1955

Janneke Moeiallemanneke en zijn vader

DR. Ernest Maes; uit Lier, is de vader van Janneke Moeiallemanneke. Het praatgrage ventje, dat reeds menige vergadering op stellen gezet heeft en zowel deftige monseigneurs als plezierige studenten heeft doen lachen dat ze schudden, is een ware beroemdheid. Niet alleen in ons land, maar ook er buiten. Want Dr. Maes, in het gewone leven van elke dag geneesheer te Lier, en in zijn (weinig) vrije uren letterkundige en... buikspreker, is met zijn Janneke, de sprekend pop, reeds overal opgetreden.

Men heeft er tranen om gelachen op plechtige wetenschappelijke kongressen te Parijs en te München, men heeft er naar geluisterd in de radio en op ontelbare voorstellingen in sana's en feestvergaderingen. En... Dr. Maes heeft een boek geschreven waarin Janneke, zij het dan onder de gedaante van een echt, levend jongetje, de hoofdrol speelt. Dr. Maes is geen geboren Lierenaar. De joviale dokter-met-zijn-baard en zijn lachend gelaat, werd geboren te Herenthout, in de Kempen, « op de oktaafdag van Onnozele kinderen 1915 », zegt hij zelf. Hij studeerde voor geneesheer te Leuven, begon in 1939 zijn carrière in het sanatorium van Mont-sur-Meuse en vestigde zich in 1940 te Lommel. In die grote Limburgse gemeente,

waar hij in zijn drukke praktijk gelegenheid te over had om een schat aan mensenkennis op te doen, bleef hij vier jaar. Toen ging hij nog wat studeren om zich verder in een bepaalde tak van de geneeskunde te specialiseren, en in 1948 vestigde hij zich voorgoed te Lier, in de schaduw van Sint-Gummarustoren.

Het was in zijn studententijd dat de talentrijke Ernest Maes buikspreker werd. Hij had eens, in het jaar 1937, een goochelaar-buikspreker bezig gezien. Hij vond dat zo grappig, dat hij het ook wou leren...

Slagvaardig, nooit op zijn tong gevallen, altijd vol geestige zetten, een onuitputtelijk vat van grappen en grollen, kende hij er onmiddellijk sukses mee in zijn familiekring en bij zijn mede-studenten. Janneke Moeiallemanneke, zijn pop, maakt hij tot een echt enfant-terrible, een ventje met een flink getekend karakter, waarbij men soms vergeet dat het eigenlijk maar een pop is die haar

Hier toont Dr. Ernest Maes het mechanisme van de sprekende pop.

Dr. Ernest Maes met zijn sprekende pop Janneke Moeiallemanneke.

stem ontleent aan haar «vokke». (vader).

De drukke geneesherenpraktijk kon, hoe weinig tijd zij de dokter toeliet, de schrijver-in-hem toch niet kapot krijgen. Soms, in een zeldzaam uurtje of tijdens de vakantie, greep Dr. Maes naar zijn pen. Dan ontstonden er pareltjes van humoristische vertelkunst.

Op het einde van 1953 liet de dokter dan een boek verschijnen. «Paniek rond Janneke» noemde hij het. En het was een denderend detective-verhaal, «vol mosterdpickels, dreigbrieven, en dum-dumkogels».

Het werd een leuke parodie op de serieuze detective-stories. En de hoofdrol werd natuurlijk gespeeld door Janneke.

Dokter Maes schreef «Paniek rond Janneke» drie jaar geleden, tijdens een vakantie in Zwitserland. «Schrijven is voor mij een ontspanning,» zegt de dokter. «Het is opgehoopt materiaal waarmee ik lang rondloop, tot ik het eindelijk eens van mij kan afschudden.»

Verschillende episodes uit «Paniek rond Janneke» werden voor de radio en voor de televisie bewerkt.

ons LAND

Janneke, de sprekende pop van dokter Ernest Maes, is goed bevriend met Jan, René en Agnes
(Lees op blz. 11 : Een interview van man tot man.)

In dit nummer :

- * De 1e Nobelprijs voor de Vrede verwierf een vrouw : Bertha von Suttner.
- * Iedereen spreekt over « Moulin Rouge ».
- * Radioactieve kikkers.
- * De « Operatie Cleopatra » voor de eerste maal in beeld.

35e JRG
WEEKBLAD
14 NOV. 1953

Nr 46

PRIJS :
6 Fr.

Een interview van man tot man

«E moet maar durven...» Dat was het eerste woord dat we uit de mond van Janneke, de sprekende pop van de Lierse dokter, Ernest Maes, vernamen.

We zijn van de pers en we kennen zo'n beetje de ijdelheid van hen die door een «interview» hun besluiten, beslissingen, gedachten, gevoelens, verzoeken en richtlijnen wensen wereldkundig te maken. Dus zijn we gewoon aan vriendelijke gezichten en zeemzoete stemmetjes. Hier niets van dit alles. Bij het verschijnen van het boek «Paniek rond Janneke!» van de hand van dokter Ernest

door het zweet getekend nota-boekje op te nemen.

«Ja, ge moet maar durven...» herhaalt hij trillend van verontwaardiging. En dan valt het grote woord: «Het verschijnen van Vakes boek was voor mij een even grote verrassing als voor U, mijnheer!»

We kijken verwonderd op en zien nog niet hoe Vake op dit ogenblik even verlegen en schuldbezwust het hoofd buigt.

Janneke voelt dat hij de situatie domineert. Dat geeft zelfzekerheid en een beetje rust aan het gemoed. De intonatie van zijn stem draagt er reeds de sporen van...

«Jaren en jaren treden we nu

«Ge moet maar durven...» zei Janneke, de sprekende pop van dokter Ernest Maes, ons. «Luister eens naar wat hij hier in zijn boek geschreven heeft...»

«Vake heeft in 't geheim een boek over mij geschreven...»

VERKLAART ONS JANNEKE, DE SPREKENDE POP VAN DOKTER ERNEST MAES.

Maes, die zich in heel Vlaanderen een gewettigde faam heeft verworven wegens zijn zo zeer gegeerd optreden met Janneke, zijn sprekende pop, vermoeden we natuurlijk, gezien de titel van het boek, dat de bengel daar wel een en ander mee te maken had. Wat doet dan iemand die van de pers is en er meer wil van weten? Hij verzoekt de «personaliteit» in kwestie beleefd om een interview... En hier zitten we dan om besluiten, beslissingen, gedachten, gevoelens... van Janneke, zeer terecht ook «Moeiallemanneke» genoemd, in ons

samen op, vervolgt hij, samen hebben we lief en leed gedeeld en nu heeft hij zonder me te raadplegen of er mij maar enigszins in te betrekken een boek geschreven. Mijn naam gebruikt, woorden uit mijn mond geplagieerd...

We onderbreken: «Uw beschuldigingen klinken sterk, Janneke, maar op bewijzen komt het aan, man!»

Met een zwaai gooit Janneke het 200 blz. dikke boek open en zijn vinger wijst dreigend een passage aan.

«Hier zie, zei hij met zelfzekerere stem, ik citeer de woorden

van het Janneke uit het boek op blz. 28: «Dag, mijnheer Peeters. Ik heb een nonkel die op u lijkt, hij heeft ook een kietskop.»

We moesten toegeven, dat was verpletterend als bewijs. De triomf van zijn argumentatie maakt hem driest:

«En belachelijk heeft hij mij ook al in dit boek gemaakt. Luister eens wat hier op blz. 124 te lezen staat: «Er zitten slechts een paar mensen: een bruine pater en een boerinnetje met een zuigeling; de zuigeling ligt juist zalig aan zijn melkfles te tutteren en Janneke likt zich afgunstig de lippen.»

Aha, vervolgt hij, ik me afgunstig de lippen likken... voor een melkfles!»

Weer moeten we eerlijk toegeven dat het ditmaal een druppel melk is die de beker doet overlopen.

«Overlopen!» roept Janneke op ironische toon, «neen, het ergste moet nog komen. Vake heeft me in een liefdesavontuur

gemengd. Want ik kan u verzekeren, daar wordt een stukke genen gezien in dit boek... en ik moet zo wat dienen om detectives op het verkeerde pad en verliefden in elkanders armen te drijven.»

«Toch een schone taak, merken we (niet ironisch) op. «Schoon of niet schoon. Ik krijg ook wel een paar kussen, maar 't is altijd meer om me te sussen.» vervolgt hij poëtisch.

«Eder zijn rol in 't leven, Janneke, maar dat gij die altijd zo op uw «qui vive» zijt, daar nooit iets van gemerkt hebt, dat Vake dit livijge boek aan 't schrijven was?»

«Nog altijd pijnig ik mij de hersens,» is het bittere ant-

Jefke, de oudste met Janneke in de schommel. Een gemoedelijk onderonsje...

Leentje en Graetje, de tweeling, zijn wel goed bevriend met Janneke, maar toch ook nog een beetje schuw. Hij kon ook zulke brutale dingen zeggen...

woord, «hoe dit inderdaad mogelijk was. Dat moet hij «gelapt» hebben nadat hij mij 's avonds liefdevol en met veel zoete woordjes te ruste had gelegd en me de sterretjes liet tellen om me spoedig in dromenland te krijgen!»

«Ge moet maar durven,» zei ik nu op mijn beurt.

«Maar ik laat het er niet bij,» betoogde hij half dreigend, half profetisch. Het uur van de

Als Janneke Moeiallemanneke vertelt is het huisgezin een en al oor-

wraak komt wel. Maar op wie kan ik daarvoor rekenen?»

«Misschien... misschien op de pers, stotterde ik. Ik heb ook al wel eens een boekje uitgegeven. Zijn de recentie-exemplaren al verzonden?...»

En toen Janneke Moeiallemanneke weer liefdevol en met veel zoete woordjes te ruste was gelegd en zijn sterretjes had geteld, konden we vrijuit spreken:

«Veel succes met uw «eersteling», dokter!...»

Dokter Maes en zijn Janneke

Als er iemand is in onze stad, waarover wel eens meer zou mogen geschreven en gesproken worden, dan zal dat toch zeker wel de zeer joviale Dokter Maes zijn, met zijn even joviaal maar verdraaid rakkers Janneke.

Want wie kent Dokter Maes nu niet? De eeuwig-lachende dokter uit de St. Gummarusstraat, met zijn Janneke en zijn baard. Wie dokter Maes niet persoonlijk kent, die kent hem dan toch minstens uit de radio, waarvoor hij reeds ontelbare keren is opgetreden samen met zijn onverbeterlijk Janneke.

Jawel, dokter Maes zou men desnoods kunnen vergeten en zijn baard erbij, maar alwie eenmaal in kontakt was met Janneke, die vergeet nooit meer geen Janneke en geen dokter Maes! Want zoals we ons allemaal nog onze deugnietrijen uit onze jeugd herinneren, zo blijft ook elk kontakt met dr Maes en zijn Janneke ons bij.

Laat het ons maar zeggen zoals het is: zoals Janneke van dr. Maes, zo is er maar eentje! Werkelijk maar eentje. Dat manneke spreekt en lacht wel in de baard van zijn "vake", maar zijn slachtoffers lachen meestal zo, dat er spraak is van zijn buik vast te moeten houden, wil men niet in affronten of erger nog vallen. Gewoonlijk zien we eerst wel een ogenblikke op onze neus alvorens we vatten waar dat sakkerse Janneke ons wil hebben, maar dadelijk daarop hebben we het beet, en dan rest ons niets dan ons half kreupel te lachen, ofwel dat Janneke een draai om zijn oren te geven.

Wie de kans krijgt, moet maar eens de proef nemen, en van dichtbij kontakt nemen met dr Maes en zijn Janneke. Men zal niet alleen verbaasd staan over de vergevorderde techniek van de speelse dokter, maar vooral over de geweldige opmerkingsgeest, die zowat het grote sukses uitmaakt van elk optreden. Het is in alle geval geraden, niet onvoorbereid op bezoek te gaan bij Janneke, want men mag ervan verzekerd zijn, dat dit sakkerse ding wel een of ander zal ontdekken, dat kan bekritiseerd worden. Er is voor Janneke niet veel nodig, om al dadelijk een heel speciale atmosfeer te scheppen, een atmosfeer waarin men zich wonderlijk thuis voelt, ook al is men zelf en persoonlijk het slachtoffer van het enfant terrible. En het meest wonderlijke is toch wel, ik herhaal het, dat men nooit, maar nooit de joviale dokter zal verantwoordelijk stellen voor wat zijn Janneke er allemaal uitflapt. Wanneer Janneke wordt terecht gewezen, dan voelt men nog eerder een neiging ten beste te spreken voor hem.

FRANK

ZONDAG 14 JANUARI 1956

LIER

OMSTREKEN

Al wat Beheer en Redactie betreft te zenden aan:
Gebr. VAN ROOY, Mosdijk 15, LIER. Tel. 70.07.31

Pleit dit alles ten overvloede voor de zeer speciale techniek van dr Maes, en is hij op dit punt wellicht in ons land een voorname figuur, toch geloof ik niet dat het dr Maes daaro mzelf is. De ondergrond van dr Maes' Janneke ligt hem ergens anders, en voor de intimen van de dokter met de baard zal ik wel geen geheim verklappen, want neer ik vertel dat het hem vooral erom gaat een beetje zon te brengen bij de mensen die rederlijkewijze het lachen hebben verleerd, bij onze zieken. Want niet alleen in zijn veelbezocht kabinet is dokter Maes geneesheer, maar veel-er nog in de vele Sana's en ziekenhuizen, waar zijn Janneke veel mensen weer heeft leren lachen, daar is dokter Maes geneesheer, weze het dan op een ander plan.

Daar, waar het eeuwig-jonge zich door zijn Janneke kan uitleven, daar vooral is dokter Maes geneesheer en heler van vele wonden.

In de verbondenheid van het kunstzinnige met het schoon-menselijke en het verheven karikatieve daarin ligt de grote verdienste en de diepste lof voor de geneesheer Maes.

Men zegt dat dokter Maes reeds geruimen tijd aan een boek werkt. Wij vermoeden dat ook daarin Janneke de hoofdfiguur zal zijn. En we weten ook dat zulks niet zal beletten dat Janneke op tijd en stond aan de zieken het nodige straalje zon zal brengen.

En dat is wel het allerschoonste in de figuur van onze geliefde dr. Maes.

Men moet het leven langs de goede kant nemen.

Dr. Ernest Maes, uit Lier, is net « yokke », alias de vader, van Janneke Moelallemanneke. En wie Jannese Moelallemanneke is, moeten wij aan de Vlaamse lezers wellicht niet meer zeggen. Het praatgrage ventje, dat reeds menige vergadering op stelten gezet heeft en zowel deftige monseigneurs als rollende studenten heeft doen lachen dat ze schudden, is sinds lang een ware beroemdheid. Niet alleen in ons land, maar ook er buiten. Want Dr. Maes, in het gewone leven van elke dag een bekende geneesheer te Lier, en in zijn (weilige) vrije uren letterkundige en... buikspreeker, is met zijn Janneke, de sprekende pop, reeds overal opgetreden. Men heeft er tranen om gelachen op plechtige wetenschappelijke congressen in Parijs en in Munchen, men heeft er naar gejuisterd in de radio en op ontelbare voorstellingen in sana's en feestvergaderingen. En... Dr. Maes heeft een boek geschreven waarin Janneke, zij het dan onder de gedaante van een echt, levend jongetje, de hoofdrol speelt.

Dr. Maes woont thans te Lier, maar hij is eigenlijk geen geboren Lierenaar. De joviale dokter-met-zijn-baard en zijn lachend gezicht, werd geboren te Herenthout, in de Kempen. « Op de Octaafdag van Onnozele kinderen 1915 », zegt hij zelf. Hij studeerde voor geneesheer te Leuven, begon in 1939 zijn carrière in het sanatorium van Mont-sur-Meuse en vestigde zich in 1940 te Lommel. In die grote Limburgse gemeente, waar hij in zijn drukke praktijk gelegenheid te over had om een schat aan mensenkennis op te doen, bleef hij vier jaar. Toen ging hij nog wat studeren om zich verder in een bepaalde tak van de geneeskunde te specialiseren, en in 1948 vestigde hij zich voorgoed te Lier, in de schaduw van Sint-Gummarustoren.

ONZE PORTRETTENGALERIJ

Ernest Maes, (wiens naam maar amper verschilt van die van Ernest Claes...), voelde veel voor zijn edel beroep. Maar hij voelde zich ook kunstenaar. Hij voelde het niet alleen, hij was het! Nog toen hij studeerde te Leuven, begon hij verzen te schrijven, en een doktersroman, die hij publiceerde in *Ons Leven*, het tijdschrift van de studenten. Zijn poëzie zowel als zijn proza kenden in dat tijdschrift veel succes. En de dokter bewaart nu nog, met een tikje vertedering, enkele gepolycopieerde exemplaren van het bundeltje verzen, in die jaren door hem onder de studenten verspreid. Ook het palet hanteerde hij bij tijd en wijle, maar dat heeft hij sindsdien, vanwege zijn drukke werkzaamheden, tot zijn grote spijt in de steek moeten laten.

Het was ook in zijn studententijd

De sympathieke dokter in de gezellige huiskring bij vrouw en kinderen.

dat de talentrijke Ernest Maes buikspreeker werd. Hij had eens, in het jaar 1937, een goochelaar-buikspreeker bezig gezien. Hij vond dat zo grappig, dat hij het ook wou leren. Op een goede maand kende hij het. Slagvaardig, nooit op zijn tong gevallen, altijd vol geestige zinnen, een onuitputtelijk vat van grappen en grollen, kende hij er onmiddellijk succes mee in zijn familiekring en bij zijn medestudenten. Janneke Moelallemanneke, zijn pop, maakt hij tot een echt enfant-terrible, een ventje met een flink getekend karakter, waarbij men soms vergeet dat het eigenlijk maar een pop is die haar stem ontleent aan haar « yokke ». Duizen-

DR. ERNEST MAES

den zieken in sanatoria en vrienden van de dokter hebben sindsdien mogen genieten van Janneke's verwonderde « tiens, tiens, tiens ».

De drukke geneesheerenpraktijk kon, hoe weinig tijd zij de dokter ook liet, de schrijver-in-hem toch niet kapot krijgen. Soms, in een zeldzaam vrij uurtje of in de vakantie, greep Dr. Maes onweerstaanbaar naar zijn pen. Dan ontstonden er pareltjes van humoristische vertelkunst.

Op het einde van 1953 liet de dokter dan eindelijk een boek verschijnen. « Paniek rond Janneke » noemde hij het. En het was een denderend detective-verhaal, « vol mosterdpickels, dreigbrieven, en dum-dumkogels ». Het werd een leuke parodie op de serieuze detective-stories. En de hoofdrol werd natuurlijk gespeeld door Janneke.

tot een televisiespel en hoogstwaarschijnlijk zal Dr. Maes er in optreden.

Maan « de Nest » zoals zijn (vele) vrienden hem noemen, heeft nog andere pijlen op zijn boog. Hij is niet alleen een humorist. Sinds 17 jaar werkt hij bij gelegenheid, aan een ernstig boek, een doktersroman. Het is het verhaal dat hij reeds begon te publiceren in « Ons Leven ». Sindsdien is het al meer dan eens herwerkt. Haastig is hij er niet mee. De dokter, die in de roman het « Peer Gynt-motief » wil behandelen, neemt er zijn tijd voor. « Het moet rijpen », zegt hij. En dan... dit boek is mijn toevlucht als mijn ander werk mij te zwaar wordt en ik er eens uit moet. Het is « mijn hutje in de hei », waar ik heen vlucht en opbeuring zoek.

Ondertussen, wellicht een beetje als oefening voor die grote roman, heeft Dr. Maes de jongste maanden een ander boek geschreven. « Dokter op de heide ». Daarin vertelt hij over zijn ervaringen als geneesheer in de Kempen. Het zijn een serie korte schetsen, humoristisch opgevat, maar met een diepe ondergrond. « Mijn bedoeling was, vertelde hij ons, vooral weer te geven hoeveel edelmoedigheid, hoeveel solidariteit en liefde men bij onze mensen kan vinden, onder de schijnbaar ruwe schors en bij de ogenschijnlijk eigenaardigste gebeurtenissen. »

Dr. Maes houdt veel van « zijn mensen ». Dat voelt men onmiddellijk wanneer men deze vrolijke en toch ontroerende verhalen leest. De « edeles » van dit nieuwe werk zou men kunnen zoeken in wat een pater op een gegeven ogenblik in een der schetsen tot de dokter zegt: « We staan voor hetzelfde karreke gespannen, jongen; dokters en pastoors. En op dat karreke zitten onze mensen. En ge ziet ze spelen al eens haazak met een certificaat, en ze maken al eens ruzie, maar het zou nog erger zijn als ze verdrongen complexen zouden aankweken, zoals de geleerden dat noemen. In de grond zijn ze zo goed, jongen, en hoe langer ge hier zult zijn, des te beter zult ge hen begrijpen. »

Wij geloven dat « Dokter op de Heide » nog méér dan « Paniek rond Janneke » een succes zal worden. Wij zijn dan ook gelukkig te kunnen aankondigen dat « Ons Volk » de primeur van deze verhalen heeft gekregen en dat wij binnenkort met de publicatie ervan zullen aanvangen. D

Janneke Moelallemanneke is bij de dokter kind van den huize.

Als de dokter aan een riem trekt, opent Janneke de mond.

De dokter met Janneke Moelallemanneke in gesprek.

1955

5

GENCE

treken

Dr Maes en zijn Janneke Moeiallemanneke

DAT Dr. Maes uit Lier een baard heeft, is te danken (of te wijten) aan de kunst van het buikspreken. Oningewijden zouden kunnen menen dat een baard zomin als een buik iets te maken heeft met buiksprekerij. Zij dolen! De vader van Janneke Moeiallemanneke, en van zeven andere (echte) kinderen, heeft het ons uitgelegd.

« Toen ik, nu al bijna achttien jaar geleden, begon te oefenen om ventriloquist te worden », zo vertelde hij, stelde ik met ontzetting vast dat ik wél mijn mond kon toe houden terwijl ik sprak, maar dat ik mijn adamsappel niet kon beletten verheugd op en neer te springen. Dat verraadde natuurlijk van waar de stem van Janneke eigenlijk kwam. In afwachting dat ik, dank zij geduldig oefenen, die adamsappel immobiel zou maken, vond ik er niets beters op dan mijn baard te laten groeien. Het werd een mooie volle baard, waarachter mijn keel met de vervelende appel keurig verstopt zaten. En toen ik eindelijk de buiksprekerij geheel meester was, vond ik de baard zó deugdelijk en was iedereen er zó mee vertrouwd, dat ik hem niet meer kon laten afscheren. »

Ach ja, zo gaat dat in 't leven, nietwaar...

De Lierse geneesheer, letterkundige in zijn vrije uren, leerde het buikspreken in 1937. Hij was toen nog student te Leuven, waar hij Ons Leven hielp teisteren, o.a. met felgesmaakte versjes. Na de Kerst- en Nieuwjaarsvacantie woonde hij in 1937 in de universiteitsstad een feestje bij, waar een variété-artist optrad met goocheltoeren, een zingen-de zaag en andere fraaie dingen.

Eén nummertje trof de aspirant-geneesheer sterk. De artist tekende een paar ogen op zijn linkerhand, zette er een hoedje op en bewoog zijn deumkneukel op en af terwijl hij een kinderstem nabootste. De hand was een sprekende pop geworden. « Dat wil ik ook kunnen », besloot student Maes. Enkele weken later, te midden van de examenfolteringen, knutselde hij, met behulp van een paar vrienden-en-medestrijders, een pop in mekaar. Het eerste Janneke! « Het hing aan elkaar met hout, ijzerdraad, koorden, baalka-ten en oude kinderklaren », vertelt de gebaarde dokter nu met een tikje heimwee, « maar zijn mond kon open- en toegaan, en dat was het voornaamste. »

Iedereen kan het leren

TOEN begon de oefening. « Moeial-lijk was dat niet », meent de

van de buiksprekers.) In 1940 is het tweede Janneke, te zamen met Dr Maes' studieboeken, verkooft in de brand van het sanatorium van Mont-sur-Meuse.

Een nieuw Engels Janneke heeft zijn plaats ingenomen en vergezelt de dokter nu nog op zijn tochten naar sana's, ziekenhuizen en gezellige vriendenkringen, om er, getooid met zijn Leuvense studentenpet vreugde en jolijt te brengen.

De dokter, die zijn inspiratie meer dan eens vindt in... de operatiezaal, (er ligt altijd een bloc-note klaar waarop de verpleegster de dwaze invallen van de boss of soms de vrolijke vertelsels van de patiënten moet noteren!), heeft van Janneke drie jaar geleden de hoofdfiguur gemaakt in een humoristische roman. « Paniek om Janneke », het detectiveverhaal vol mosterd-pickles en dum-dum-kogels, schreef hij tijdens een Kerstvacantie in Zwitserland.

Schrijven is voor hem immers vacantiewerk: « opgehoopt materiaal dat eindelijk eens los kan, na de drukte en de zorgen van het geneesherenleven ». Het boek werd ongeveer een jaar geleden uitgegeven en door het publiek goed onthaald. In het voorwoord schetste de auteur een vrolijke herinnering uit zijn dokterspraktijk, en het is die passage die hem thans geïnspireerd heeft voor zijn nieuw boek, waarin hij op even amusante wijze zijn belevenissen als dokter op de heide vertelt. Onder de humor voelt men het warme hart van de geneesheer die zijn patiënten liefheeft en die er, ondanks schijnbare eigenaardigheid, ondanks een ruwe schors, veel edelmoedigheid, solidariteitsgevoel en schoonheid in ontdekt.

Dr Maes hoopt « een van de eerstvolgende jaren » ook eens een s'lot te kunnen schrijven voor zijn 17 jaar geleden begonnen doktersroman, een ernstig verhaal, waarin hij het Per Gynt motief uitwerkt.

Die moeilijke kinderen!

AVINGEN

zeerijk

wachten. De verdienste van is echter, dat hij de rug naar de fantastische, « kosche » interpretaties en een aanbiedt, die aanlokt door nvoud en historiciteit. samengevat luidt die theo- volgt :

reeks 1200 vóór Chr. bestond de boorden van de Noordzee

die ze mij in de plaats van de witte pruik en baard op het hoofd zwierde. Ik pruttelde tegen, maar ze duwde mij weer binnen. En dan ontdekte ik het echte Janneke. Dicht bij de deur zat een nonkel met een kale schedel. « Dag klets-kop », zei Janneke. Er werd gelachen. — Foel, Janneke, riep ik, dat moogt ge niet zeggen! — Weet hij dat dan niet, vake? — Jawel, Janneke, maar dat is onbeleefd. — Tiens, tiens, tiens, waarom is het onbeleefd een klets-kop te hebben? — Maar neen, Janneke, 't is onbeleefd dat te zeggen. Kom, zeg rap dat ge er spijt van hebt. — Nonkel, hakkelde Janneke, ik heb er spijt van dat gij een klets-kop zijt! En alleman herbegon te lachen en ikzelf lachte mee. Een bevrijdende lach, want ineens had Janneke spontaan zijn eigenlijk karakter geopenbaard: het enfant terrible, het Janneke Moeiallemanneke met zijn « tiens, tiens, tiens », dat hij sindsdien gebleven is. Het was mijn eerste succes. »

Een romanheid

DR ERNEST MAES, die men thans geregeld in de radio kan beluisteren, werd geboren te Herentout. « Op de Octaafdag van de Onnozele kinderen in 't jaar 1915 », zegt hij zelf. Na zijn studies te Leuven deed hij in 1939 een jaar stage

1952

1988

1997

BESTE WENSEN VOOR HET NIEUWE JAAR

VANWEGE DR. MEVR EN KINDEREN MAES

SINT GUMMARUSSTRAAT 19. LIER

EVENALS VANWEGE

JANNEKE MOEIALLEMANNEKE,

DIE U UITNODIGT

VÓÓR HET SCHERM VAN DE VLAAMSE TELEVISIE

OP ZONDAG 18 JANUARI TE 20 U.

1959

*Foto met Toni Corsari
in "Honderdduizend of Niets".*

BELGISCH NATIONAAL INSTITUUT VOOR RADIO-OMROEP

VLAAMSCHE UITZENDINGEN

ROEPNAAM : Belgische Nationale Radio-Omroep

EUG. FLAGEYPLEIN, 18, — BRUSSEL

N° 3340 /EK.

Dhr. Dr. E. MAES,

Den 3 October 19 46.

Amerikalei,

ANTWERPEN.

BUDGET 77.13.

ZIE KEERZIJD

Ik heb de eer U om uw medewerking te verzoeken aan de uitzending van het volgende programma, tegen de ommestaande algemeene voorwaarden en volgende bijzondere bedingen :

Programma : UUR VOOR DE VROUW:

Tekst: Bij onzen dokter: huidverzorging van baby.

OPGELET !

Datum der repetities :

Dit contract moet getoond worden om tot de studio's toegelaten te worden voor de repetities en de uitvoering.

Datum der uitvoering : 16 October 1946, te 9.00u.

De co-contractant verbindt er zich uitdrukkelijk toe minstens 15 minuten vóór de repetities en de uitvoering in de aangeduide lokalen aanwezig te zijn.

Auditorium :

N. B. : de aandacht wordt er op gevestigd dat het ten strengste verboden is in de auditoria te rooken of er kledingstukken te deponeren.

Vergoeding : Fr.

a) eereloon :

b) uitzendingsrechten : 250 fr.

Het N. I. R. behoudt zich het recht voor de onderhavige overeenkomst zonder meer op te zeggen, in volgende gevallen :

1. Wanneer de co-contractant de tekst reeds gepubliceerd heeft vóór de uitzending door het N. I. R.
2. Voor niet-naleving door de co-contractant van een der hierboven vermelde bijzondere voorwaarden.
3. Indien de co-contractant niet op de overeengekomen data en uren op de repetities of de uitzending van het vastgesteld programma aanwezig is.
4. Indien, op een der repetities, de co-contractant niet over de beroepsbekwaamheid beschikt die van hem mag gevergd worden, en dit om welke reden ook : vermoeidheid, ziekte, gebrek aan voorbereiding van het uit te voeren programma, enz., enz. Het N. I. R. is ten deze eenige rechter en tegen zijn beslissing kan geen beroep ingesteld worden. De co-contractant kan van het N. I. R. uit dien hoofde hoegenaamd geen vergoeding eischen, zelfs indien hij een belangrijke verplaatsing heeft gedaan om zich naar de door de overeenkomst bepaalde studio te begeven.

In tweevoud en te goeder trouw opgemaakt, te Brussel, den

VOOR het N. I. R. :

De co-contractant,

De Directeur der Vlaamsche
Gesproken Uitzendingen,

De Administrateur Directeur-generaal,

BELANGRIJK :

Visa van den Directeur van het Personeel,

Gelieve het dubbel per omgaande terug te sturen. Het niet toezenden binnen de acht dagen zal beschouwd worden als weigering om op te treden.